

Dr. Dobozy Attila egyetemi tanár köszöntése 70. születésnapja alkalmából

Laudation of Prof. Dr. Attila Dobozy at his 70 Birthday

„Aki sokat tud, annak sok a dolga.”

(Lessing)

Hetvenedik születésnapja alkalmából köszöntöm munkatársai, volt kollégái és tanítványai nevében *Dobozy Attila* akademikust, a Szegedi Tudományegyetem Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinikájának professzorát, a Szegedi Orvostudományi Egyetem volt rektorát. Tiszteletére ajánljuk e szám dolgozatait.

Dobozy Attila Szegeden született 1939. május 5-én. Általános és középiskoláit Mezőtúron végezte. Érettségi után a Szegedi Orvostudományi Egyetemre jelentkezett. Másodéves egyetemistaként – mint tudományos diákköri hallgató – az *Obál* professzor által vezetett Élettani Intézetben kezdett dolgozni. Az orvosi egyetemmel párhuzamosan négy szemesztert végzett a József Attila Tudományegyetem vegyész szakán is.

A gyógyító munka iránti vágya teljesült, amikor *Simon Miklós* professzor meghívására 1968-ban a Bőr- és Nemikórtani Klinikán kezdhetett el dolgozni. A korábban erősen morfológiai jellegű bőrgyógyászati kutatásokba funkcionális szemléletet vitt. *Simon* professzor úr tovább erősítette benne a szakma nemzetközi szintű művelésének fontosságát. Bejárva a szakmai és tudományos ranglétrát, 1986-ban nevezték ki a szegedi Bőrgyógyászati

Klinikára intézetvezető egyetemi tanárnak. Egyik legfontosabb feladatának az akkor már Európa-szerte ismert szegedi Bőrgyógyászati Klinika hagyományainak és színvonalának megőrzését tekintette. Irányítása mellett a Klinika ezeket az értékeket nemcsak megőrizte, hanem jelentősen tovább is fejlesztette. Korszerűsítette a betegellátás, az oktatás és a kutatás feltételeit. A betegellátás területén a korábban rendelkezésre álló nagy kórtermekből korszerű, négyágyas kórtermeket alakított ki, plasztikai sebészeti osztályt és műtőt hozott létre, szociális ellátó helyeket alakított ki. Jelentősen fejlesztette a járóbeteg-ellátást, számos új profilambulanciát létesített, egy teljesen új ambulanciát is kialakított. Hazai és külföldi pályázatokból, valamint adományokból a klinika műszerparkját felújította és modern számítógépes hálózatot épített ki. A diagnosztikában a legkorszerűbb immunológiai és molekuláris biológiai módszereket honosította meg. *Dobozy* professzor – kinevezése után is – sokat dolgozott a laboratóriumban, irányította a tudományos kutatómunkát. Vezetőként is megtartotta munkatársaival azt az emberséges hangot, amely kinevezése előtt jellemezte. A klinika tudományos munkájának feltételeit számos sikeres hazai és külföldi pályázattal teremtették meg.

Dobozy professzor személyét megbecsülés és tisztelet övezi, amelyet a pályafutása alatt elnyert számos választott tisztség és megbízás, továbbá több jeles kitüntetés is tanúsít. Az egyetemi közéletben is aktívan részt vett. 1993-97 között a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem rektorhelyettese, majd 1997-99 között az Egyetem rektora volt. Az egyesített Szegedi Tudományegyetem általános rektorhelyettese, a Szent-Györgyi Albert Orvos- és Gyógyszerésztudományi Centrum elnöke volt.

A tudományos életben elért eredményeit, iskolateremtő munkáját a dermatológusok a Magyar Dermatológiai Társulat Kaposi Érmével, az immunológusok a Magyar Immunológiai Társaság Éremmel, majd a Kesztyűs Loránd Emlékéremmel, a pathológusok pedig a Pro Pathologia Emlékéremmel ismerték el. Tiszteletbeli tagja a Német Dermatológiai Társaságnak és az Osztrák Bőrgyógyászati és Venerológiai Társaságnak. Az egészségügyben kifejtett szervező-irányító munkájának elismeréseként is számos kitüntetést kapott, köztük jelentősebbek a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztese, a Markusovszky Lajos Emlékérem, valamint a Batthyány-Strattmann László Emlékérem. 1998-ban a Magyar Tudományos Akadémia levelező, 2004-ben rendes tagjává választották. Az experimentális dermatológia, ezen belül a dermatoimmunológia területén elért kiemelkedő munkásságáért 2007-ben Széchenyi-díjjal jutalmazták.

A városzerte is megbecsülésnek örvendő, népszerű *Dobozy* professzor Szeged várostól 2004-ben a „Pro Urbe” díjat, majd 2009-ben a „Szegedért Alapítvány Tudományos Kuratórium Szőkefalvi-Nagy Béla”-díjat kapta.

Dobozy professzor szinte minden díjat és kitüntetést elnyert, amely szakmai, tudományos és közéleti munkásságért adható. Attila azonban az éppen aktuális gratulációinkat szerényen mindig azzal hátrította el, hogy „Higgyétek el, ezt leginkább Nektek köszönhetem, és a díj nem is annyira a saját munkám, mint a klinika teljesítménynek az elismerése”. Persze jól tudjuk, hogy a klinika teljesítménye erősen „főnök-függő”. Gyakran említette azt is, hogy egy rangos díj jót tesz a szakmának, a díj reflektorfényében nemcsak a díjazott mű, hanem a környéke is jobban látszik.

Szerencsére gyakran „látszódot” a szegedi dermatológia mind a hazai, mind a nemzetközi tudományos térképén. Ehhez jelentősen hozzájárult az is, hogy *Simon* professzor kiterjedt – elsősorban német irányultságú – nemzetközi kapcsolatait tovább ápolta és új tudományos együttműködések kezdeményezett Európa vezető kutatólaboratóriumaival. A nagy sikerű 1992-es „Immunodermatology Symposium Szeged” kongresszuson a világ vezető kutató bőrgyógyászai jöttek Szegedre, és a kétévente megrendezésre kerülő „Szeged Dermatology Days” kongresszusokon is Európa vezető bőrgyógyászai látogattak el

hozzánk. Ezen együttműködések és kongresszusok „hozádkaként” a klinika számos munkatársa töltött el éveket vagy hónapokat az amsterdami bőrklinika kutatólaboratóriumában *Jan Bos* professzor mellett és *Thomas Ruzicka* professzor laboratóriumában Münchenben, később Düsseldorfban.

Dobozy professzor fő tudományos érdeklődési területe a bőr, különös tekintettel a keratinociták immunológiai funkcióinak vizsgálatára. Munkatársaival a gyógyszerallergia diagnózisára in vitro diagnosztikus tesztet (limfocita transzformációs teszt) dolgozott ki, amely módszert ma széles körben alkalmazzák a rutin klinikai gyakorlatban a gyógyszerallergia diagnosztikájában. Elsőként mutatott rá, hogy a klasszikus Kaposi sarcoma kialakulásában a sejtes immungyengeség szerepet játszik. Munkatársaival elsőként szolgáltatott adatokat arra, hogy a hámsejtek elő mikroorganizmusok elpusztítására képesek, ezáltal aktív szerepet töltenek be a természetes immunitásban. Jelentős megfigyeléseket tettek a pikkelysömör pathomechanizmusára vonatkozóan is, és új fényterápiás eljárást vezettek he bőrbetegségek (psoriasis, vitiligo) kezelésére.

Nagy változást hozott a klinika életében, amikor *Dobozy* professzor akadémiai kutatócsoport megalapítására nyert el támogatást és 1999-ben vezetésével megalakult az MTA-SZTE Dermatológiai Kutatócsoport. A Kutatócsoport keretében az Akadémia alkalmazásában álló kutatók és a klinika munkatársai közösen végzik munkájukat, melynek elsődleges célja a multifaktoriális bőrbetegségek hátterében álló genetikai és molekuláris folyamatok megértése. A Kutatócsoport az elmúlt tíz évben nagyon termékeny munkát folytatott, melyet a munkatársak által közölt publikációk, elnyert pályázatok, PhD dolgozatok és tudományos diákköri tevékenység fémjelez. Az elért eredmények azt is jól tükrözik, hogy a klinikusok és a kutatók szoros, mindennapi együttműködése milyen rendkívüli módon tudja elősegíteni egy tudományág mélyreható, eredményes művelését.

Az elért eredmények hátterében meghatározó volt a kutatói etika maradéktalan érvényesítése. a békés, baráti munkahelyi légkör és egymás munkájának önzetlen segítése, amely minden bizonnyal hozzájárult a kutatómunka eredményességéhez.

Kedves Attila!

A szakma és a kutatómunka alapjainak elsajátítása mellett sok egyebet is tanultunk Tőled: emberséget, segítőkészséget, a mások gyengéivel szembeni toleranciát, bölcseségből fakadó nagyvonalúságot. Optimizmusod, segítőkészséged és jókedved a környezeted hangulatát, viselkedését is meghatározta. A klinikán nagyon jó munkahelyi hangulat volt, ami a példád követésén kívül annak is köszönhető volt, hogy ragyogó érzékkel választot-

tad ki munkatársaidat. A javaslatokra mindig nyitott voltál, ezért bátran fordultunk Hozzád ötleteinkkel. Megtá-
nultuk Tőled továbbá, hogy mi a fontos és mi nem. Gyakran fordultunk és mind a mai napig fordulunk hozzád tanácstalanul, véleményedet kérve egy-egy általunk nagyon-nagyon fontosnak, sőt létkérdésnek tartott határ-
idős dokumentum megválaszolásával kapcsolatban. Szé-
les mosoly kíséretében adott bölcs tanácsod: „Teljesen mindegy mit írtok, úgysem olvassa el senki.” gyakran nyugtatott, nyugtat meg minket. A konferenciákon, ami-
ken Veled együtt vettünk részt, a klinika dolgozói mindig

egy csapatot alkottak, mi voltunk az időnként irigyelt „szegediek”.

Most, amikor sok szeretettel gratulálunk 70. születésnapod alkalmából, azt kívánjuk, hogy professor emeritusként erőben, egészségben élvezd továbbra azt a békés munkahelyi légkört, amely klinikánkat jellemzi, és amelynek megteremtésében Neked meghatározó szereped volt és van ma is.

Tisztelettel és köszönettel, hálás tanítványod,
Kemény Lajos

KITÜNTETÉS

Dr. Dobozy Attila egyetemi tanárt, a Magyar Tudományos Akadémia tagját a Szegedért Alapítvány tudományos kuratóriuma Szőkefalvi-Nagy Béla díj kitüntetésben részesítette 2009. március 11-én.

Professzor úrnak a Magyar Dermatológiai Társulat szeretettel gratulál, s további munkájához jó egészséget kíván.